

A szerb-bánátiak kulturünnep Szegeden.

(Saját tudósítónktól.) A szerb-bánati vagyonszövetség kedden kulturünnepet rendezett Szegeden. A vagyonszövetség újszegedi internátusának letették az alapkövét és ez olyan ünnepies formában, hazafias színezettel történt, amely az egész országban visszhangot kelt.

Az ünnepségen megjelentek Medve Zoltán, Krassószörénymegye főispánja, a vagyonszövetség kormánybiztosa, Jankó Ágoston udvari tanácsos, torontálmegyei alispán, Issekutz Aurél, krassószörénymegyei alispán, Lukács Szilárd, a vagyonszövetség elnöke, Somogyi Gyula temesi, Radonits Gyula alibunári, Reinich Árpád dr. fehértemplomi főszolgabíró és a vagyonszövetség építőbizottságának kilenc tagja.

A vagyonszövetség elnöke hazafias szavak kíséretében fölolvasta az alapító okiratot és ismertette az alapítvány előzményeit. Medve Zoltán kormánybiztos megköszönte a város támogatását, amellyel sikerült megvalósítani a jelentőséges kulturintézményt.

A beszédekre a város nevében Bokor Pál helyettes polgármester válaszolt és örömet fejezte ki, hogy a vagyonszövetségnek az internátus megvalósításánál Szegedre esett a választása. Lázár György dr. polgármester Medve Zoltán kormánybiztoshoz intézett táviratban kimentette a távolmaradását.

A megjelentek aláírták az alapító okiratot, aztán az alapköv nyílásában elhelyezett üveglapok közé tettek egy husz koronás aranyat és ezüstpénzeket.

A vagyonszövetség tagjainak igen tetszett az internátus beosztása. A szerb-bánati vagyonszövetség nevelő- és tápintézete háromszáz növendék részére épül, kétharmad részben fiúk, egyharmad részben pedig leányok részére. A leányok internátusát elkülönítik. Az internátus céljaira a város két hold területet és kétszázezer téglát adományozott. Azonkívül különféle kedvezményekben is részesítik az internátust.

Az építkezést a jövő év augusztusában befejezik és szeptember elsején lesz az ünnepélyes fölavatás. Az internátus a népkert és a Temesvári-körút szögletében épül.

A vagyonszövetség a város tiszteletére ebédet adott a Kass-ban, amelyen számos felköszöntő elhangzott. A város részéről megje-

lentek az ebéden Bokor Pál helyettes polgármester, Somogyi Szilveszter dr. főkapitány, Thuróczy Mihály dr. főügyész, Balogh Károly és Gaál Endre dr. tanácsosok.

Megalakultak a delegációk.

— Berchtold expozéja után Affenbergé. —

(Saját tudósítónktól.) A magyar delegáció ma délelőtt megtartotta alakuló ülését, megválasztotta elnökségét, tisztikarát s az albizottságok tagjait. Az alakuló ülés minden incidens nélkül folyt le, az ellenzék eddigi készülődése és fenyegetőzése ellenére, az utolsó pillanatban lemondott a tüntetésnek arról a módjáról is, amelyhez Bécsben folyamodott, nem vonult föl a parlament elé, nem követelt bebocsátást, de az ülésterem karzatán sem jelent meg, hogy onnan tiltakozzék a bizottság tanácskozása ellen.

A delegáció tagjai az alakuló ülés előtt előértekezletet tartottak a munkapárt körhelyiségében s innen vonultak az ország-házba. Tíz óra után már együtt volt mindenki a delegációs teremhez vivő folyosón. A bizottság tagjai csoportokba verődve beszélgettek. Affenberg lovag először Láng Lajos báróval diskurált, aztán odament Tisza István grófhhoz s vele váltott pár szíves szót. Sokan körülfigyelték Berchtold gróf külügyminisztert és Lukács László miniszterelnököt is. Mindenki a legújabb háborús események jelentősége és várható következményei iránt érdeklődött.

A delegációk megalakultak. Délután mondotta el Berchtold gróf, külügyminiszter az osztrák delegációban ekspozéját, melyről külön cikkben számoltunk be, a háborús hírekkel kapcsolatban.

Az elnök bejelentette ma, hogy a delegáció holnap délelőtt tizenegy órakor megy föl a várba a trónbeszéd meghallgatására.

Holnap délután hat órakor a hadügyi albizottság tart ülést, amelyen Affenberg hadügyminiszter mondja el ekspozéját.

Az ülésről ez a tudósítás szól:

Tizenegy órakor nyílt meg az ülés.

Az ülés megnyitása után Lukács László miniszterelnök a következőket mondotta:

Tisztelt uraim! Mivel új költségvetés fog betérjesztetni és ennek következtében új alakulásra van szükség, kérem, méltóztassék intézkedni, hogy korelnök vezetésével az alakulás megtörténjék. Felkérem a legidősebb delegátus urat, báró Harkányi Frigyes, hogy foglalja el a korelnöki széket.

Harkányi Frigyes báró a delegátusok éljenzése közben elfoglalta az elnöki széket és így szólott:

— Mint korelnök üdvözlöm a tisztelt delegátus urakat és az ülést megnyitom. Jegyzőül felkérem gróf Csekonics Sándort.

Csekonics gróf fölolvasta a királyi kéziratokat, aztán következett a megalakulás.

Elnökké egyhangulag Zichy Ágost gróf főrendiházi tagot választották meg. Alelnökké Láng Lajost választották meg. A választás alatt a terembe lépett Tisza István gróf és a munkapárti delegátusokkal beszélgetett. Előbb Vojnits Istvánhoz fordult, majd Kabós Ferenchez lépett, mosolyogva kezét nyújtott neki, hosszasan beszélgetett vele.

Jegyzők lettek: Csekonics Sándor gróf, Werner Gyula és Nyegre László, háznagygyá pedig Telegdy Józsefet választották meg.

Harkányi báró átadta helyét Zichy Ágostnak, aki megköszönte megválasztását és örömet fejezte ki, hogy a király a delegáció tanácskozása alatt Budapesten tartózkodik. A delegátusok felálltak, a közös miniszterek is és az elnök szavai után harsány éljenzés hangzott. Az elnök elparentálta ezután Gaál József főrendet, majd jelentette, hogy a király szerdán déli 12 órakor a budai várban fogadja a magyar delegációt. A delegátusok a parlament delegációs helyiségeiben 11 órakor gyülekeznek és együttesen mennek fel a várba.

Berchtold Lipót külügyminiszter ezután magyar nyelven a következőket mondta:

— Van szerencsém a közös miniszterium nevében az osztrák-magyar monarchia 1913. évi közös előirányzatát előterjesztetni, kérve, hogy tárgyalás alá venni méltóztassék.

Az ülés így határozott, aztán pedig az albizottságot választották meg.

Az elnök kihirdette a választás eredményét, mire az ülés háromnegyed tizenkét órakor véget ért.

akinek kitűnő ötlete támadt, félig hangosan, odasugta az újságírónak: „Kérem, el ne eressze a világért sem” és elrohant. A költő és az újságíró egyedül maradtak. Sokáig hallgatagon nézték egymást, de az újságíró végre egyet köszörült a torkán és az öreg fülebe hangosan mondta:

— Egyik lelkes tanítványa vagyok a nagyságos urnak.

A öreg szeme kerekre nyílt és rábámult az ifjura. Az serényen a zsebébe nyúlt és egy papirosívet vett elő, hogy szó nélkül átadja a költőnek. Az öreg nem sokáig habozott, a lámpához vitte az ívet és elkezdte olvasni. Nagyon közel tartotta az orrához az írást, de szemüveg nélkül betűzte a sorokat. Elolvasta őket sokszor és egyre nagyobb lett a zavara, irult-pirult és törülgette az izzadt homlokát. Harminc év óta először esett meg vele, hogy eléje állt egy ember és a szeme közé mondta: „én a tanítványod vagyok”. De viszont a vers irgalmatlanul rossz volt és hazugságot még jószíviúságból sem tudott volna mondani. Az élettől elzárkózott ember volt és nem ismerte azokat az udvarias formákat, amelyekkel az alkalmatlankodókat le lehet rázni. Hol az ifjura, hol a papirosra nézett.

Egyszerre csak fölpattant az aító, amelynek mind a két szárnyát tágasra nyitották. Két munkás egy nagy, egyszínű árnyékolással festett „hátteret” cipelt be, amilyent fotográfusok használnak a fölvételeiknél. Ez a háttér egy luxuriózus termet ábrázolt, amelybe góthikus íveken át esik a nappali fény. A munkások után maga a fotográfus

lépkedett és egy nagy jegesmedve-szőnyeget vitt a hátán. Mosolygott, jókedvű volt, szinte szerette volna megveregetni a saját vállát.

A „hátteret” úgy állította föl a szobában, hogy eltakarja vele a szegényes butorzatot. Egy ócska pamlagra ráborította a jegesmedve bőré, aztán az öreghez fordult:

— Méltóztassék a szőnyegen lezser végigdölni, könyvet a kezébe venni és gondolkodni.

Az öreg kétségbeesve nézte a jegesmedvét és rápislogott a fotográfusra:

— Hát muszáj ennek meglenni? — kérdezte bátortalanul.

Elgondolkodott, hosszan és azzal az ékesszólással, amely az öreg embereket hosszú hallgatás után egyszerre meglep, így szólt a fotográfushoz:

— Alapjában véve önnek van igaza. Mi köze az embereknek ahhoz, hogyan élünk, milyen cellában tengetjük napjainkat? Mi köze hozzá, hogy élünk? Amit irtam, külön él tőlem. Sohasem mondtam és sohasem fogom mondani, hogy könyörüljenek meg ezen a kétlábú tollatlan állaton, akinek valaha szárnyai voltak étherek és magasságok számára. Ami bennem szép és fenkölt volt, fölszállt belőlem, mint minden szép, légies dolog a világon és talán túl fog engem élni. Ami visszamaradt, az por és salak, amely nem érdemel figyelmet és amelyet csak nekem van okom szeretni, senki másnak. Ez a festett tündérpalota, ez a levegővár itt a hátam mögött és ez a jegesmedve, a mesék csudaállata, amelyen pihenek, az enyém volt valaha. És a ki

látni akar, lásson így, ebben a csalóka világban, amely a költő világa. Az a szegény és csunya ember, aki voltam és vagyok, amíg élek, csakugyan nem érdemes rá, hogy a világ érdeklődjék iránta.

Még a fotográfus is meg volt hatva, az újságíró pedig ösztönszerűleg jegyzett egy majdan megírandó nekrológ számára.

A fényképész még a stereotíp „kérem, bartáságos arcot” is elfelejtette, mert az, a hogy erős magnéziumfénytől megvilágítva az öreg ember a jegesmedvén pihent és a saját szavaitól megittasulva az étherek és magasságok irányára felé tekintett, a véletlennek egy csodálatosan ihletett pose-a volt. A gép egyet kattant, a felvétel készen volt.

A magnéziumfények lassankint kialudtak, újra a petróleumlámpa sárgállott az elsötétült szobában, ahol csak a fotográfus motoszkálása hallatszott.

A jegesmedve nagy, fehér színezett, mint valami mesebeli állat, felhősen szétterjedt és szinte a magasba emelte a költőt. Talán a tizenharmadik vers régóta vajudó formái voltak születében. A muzsák halk, szférikus lépésekkel hozták már az aranytollat... De egyszerre csak erős kezek ragadták meg a jegesmedvét, visszarántották a földre, mielőtt a magasságokba szállhatott volna és az öreg ember újra a piszkos cellában volt, a tizenharmadik vers pedig örökre elnémult.

A fotográfus intett és a munkások, mint valami lelógó hullát, cipelték ki a fehér medvét, a mesék csodaállatját, melyet a valóság mindig agyonütött, a mióta költők vannak a világon.